

HANDLÄGGARE

Fredriksson Ove

Telefon: 073-940 54 92

E-post: ove.fredriksson@malarenergi.se

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

DATUM

2026-05-11

VÅR BETECKNING

Remissvar KN2026/00278

ER BETECKNING

KN2026/00278

Svar på: Remiss av delrapport Informationsåtgärder för kundskydd och analys av tredjepartstillträde på fjärrvärmemarknaden (Ei R2025 05) och slutrapport Förstärkt kundskydd på fjärrvärmemarknaden (Ei 2025 16) samt Statens energimyndighets rapport Utvärdering av Fjärrvärmenämndens funktion (ER 2024 19)

Mälarenergi AB levererar fjärrvärme i Västerås, Hallstahammar och Surahammar till sammanlagt cirka 15 500 kunder. I Västerås tätort är ungefär 95 % av byggnaderna anslutna till fjärrvärmenätet. Vi har varit aktiva i Prisdialogen 2015. Vår fjärrvärmeleverans baseras på produktion i kraftvärmeanläggningar med tillhörande värmelager samt stödtjänstleveranser till Svenska kraftnät. Totalt levererar vi ca 1 600 GWh fjärrvärme per år. Nedan finner ni vårt svar på ovanstående remiss.

Sammanfattning

Mälarenergi välkomnar transparens rörande fjärrvärmeverksamheten, och bejakar ambitionen att skapa en samlad bild och ett lämpligt paket av åtgärdsförslag för att stärka kundernas ställning. Vår utgångspunkt här är en större transparens på *hela värmemarknaden* för att stödja konsumenter och andra kunder vid val av uppvärmning och bedömning av kostnader.

Mälarenergi tycker det är bra att Energimarknadsinspektionen (Ei) försöker undanröja de felaktiga förväntningar som ordet "förhandling" i fjärrvärmelagen skapar och föreslår att ordet "förhandling" byts ut mot annat begrepp som tydliggör vad man kan förvänta sig vid en dialog. Här

kan en ökad informationsdelning tillsammans med en utvecklad fjärrvärmenämnd skapa rimliga förväntningar och en generellt förbättrad dialog.

Förslaget att i föreskrift tydliggöra vilken information som ska delges kund i samband med förändrade avtalsvillkor kan ge kunderna bättre förutsättningar att förstå prissättningen. Mälarenergi bejakar därför detta förslag.

Idag finns god konkurrens på värmemarknaden, och det utgör tillsammans med konkurrensrättens likabehandlingsprincip ett starkt skydd mot oskäligen prissättning, inte minst för konsumenterna. Mälarenergi föreslår, liksom Energiföretagen Sverige, att regeringen ger Ei och Energimyndigheten i uppdrag att arbeta fram och periodiskt uppdatera en analys av *hela värmemarknaden*, snarare än den årliga rapport om "fjärrvärmemarknaden" som Ei föreslår.

Prisdialogen svarar mot många av behoven som Ei pekar på. Mälarenergi har god erfarenhet av prisdialogen vilken vi genomfört sedan 2015. Fjärrvärmelagens intention att få parterna att komma närmare varandra är därmed i huvudsak uppfylld. Mälarenergi delar Ei:s bedömning att det inte är lämpligt att reglera Prisdialogen.

Mälarenergi avvisar förslag som innebär att Fjärrvärmenämnden avvecklas och ersätts av en tvistlösningsfunktion utanför domstol. Ei:s förslag att utreda en tvistlösningsfunktion som ska pröva tvister "i sak" innebär ett förslag som vi uppfattar är ett steg mot prisreglering, något som vi inte uppfattar att någon part önskar.

Mälarenergi menar att Fjärrvärmenämnden fyller en viktig funktion, men att den behöver stärkas och att uppdraget förtydligas. Vi stödjer därför stora delar av Energimyndighetens analys och förslag. Gällande struktur med förhandling och medling har medfört bättre transparens och kunddialog jämfört med tidigare. Avgörande är att nämndens uppdrag även fortsättningsvis tydligt avgränsas från att bedöma fjärrvärmeprisets skälighet.

Mälarenergi ställer sig bakom Energiföretagen Sveriges 13 reformförslag för att stärka fjärr- och kraftvärmen. Flera av dem skulle ge förutsättningar för ökad konkurrenskraft, vilket gynnar såväl fjärrvärmekunder som energisystemet. Däribland finns förslaget att införa en temporär skattenedsättning på el som används i värmepumpar och elpannor i fjärrvärmeverksamhet, för ökad flexibilitet, bättre utnyttjande av elöverskott och minskat biobränsleberoende. Andra reformförslag skulle medföra att kostnaderna för fjärrvärmens stora bidrag till elnäten och elsystemet fördelas på ett rättvist sätt. Idag bekostar fjärrvärmekunderna all denna nytta.

Övergripande synpunkter

Perioden 2013–2022 kom att kännetecknas av synnerligen stabila fjärrvärmepriser. Efter Rysslands invasionskrig i Ukraina 2022 följde en stor förändring på en rad energimarknader, däribland marknaderna för biobränslen vilket slog hårt mot verksamheter baserade på biobränsle. Detta gällde i mindre utsträckning Mälarenergi då vår basproduktion är energiåtervinning av avfall, och bara hälften av vårt bränsle är biobaserat (grot och RT). Det slår alltså olika beroende på var i

landet man finns. Mot denna bakgrund välkomnar och bejakar Mälarenergi en strävan mot en större transparens kring fjärrvärmeverksamheter och fjärrvärmeprissättning.

Mälarenergi delar uppfattningen om att begreppet "förhandling" i fjärrvärmelagen skapar felaktiga förväntningar hos både kund och oss som fjärrvärmeleverantör, eftersom vi genom andra lagrum måste likabehandla kunder inom samma kategori. Ei lyfter helt korrekt att konkurrenslagen förbjuder missbruk av dominerande ställning på marknaden. Mälarenergi menar att detta utgör ett skydd för oskälig prissättning. Som kommunägt bolag lyder vi under kommunallagens likabehandlingsprincip, oaktat eventuella konkurrensnackdelar.

Vi föreslår i likhet med Energiföretagen Sverige att begreppet "förhandling" i fjärrvärmelagens §§ 6–10, 18–20 och 23 ersätts med "fördjupad informationsdelning" eller liknande begrepp som tydliggör vad som är möjligt och kan förväntas. Vi föreslår även att Fjärrvärmenämnden även fortsatt finns kvar, men med ett utvecklat uppdrag.

I slutrapporten pekar Ei ut förslag som sammantaget ger en långtgående statlig inblandning i avtalsrelationen kund och fjärrvärmeföretag. Vi menar att denna förskjutning inte är tillräckligt motiverad i rapporterna.

Värmemarknaden – en väl fungerande marknad

Konkurrensen på värmemarknaden är god och utgör tillsammans med likabehandlingsprincipen enligt konkurrenslagen ett starkt skydd mot oskälig prissättning av fjärrvärme, inte minst för konsumenter.

Mälarenergi anser utifrån kundperspektivet att det är viktigt med transparens, och konstaterar att Ei:s ambition att skapa en samlad bild och ett lämpligt paket av åtgärdsförslag är steg i rätt riktning. Dock borde denna transparens gälla *hela värmemarknaden* för val av uppvärmning och bedömning av medföljande kostnader.

Ei hävdar att kunden "saknar påtryckningsmedel att använda i förhandlingen". Tvärtom menar Mälarenergi att kunden har ett mycket starkt förhandlingskort i och med att kunden på tre månaders varsel kan lämna fjärrvärmen för annan uppvärmningsform.

Ei pekar på att det finns en inbyggd tröghet på värmemarknaden. Men de använder detta argument endast för att peka på att kunder "*i praktiken inte kan byta bort fjärrvärmen*", att "*investeringen inte går att återhämta*" (sida 25–27 i slutrapporten) och att "*det är orealistiskt att kunder skulle investera i en alternativ uppvärmningsform som reaktion på prishöjningar*" (sida 37 i delrapporten). Ei påstår vidare att fjärrvärmeföretagen "*saknar... incitament att gå kunden till mötes i en förhandling. Det beror sannolikt på att företagen vet att kunden inte kan byta uppvärmningsform på kort sikt eller utan ekonomiska konsekvenser*" (sida 68 i delrapporten).

Mälarenergi vill här lyfta fram att det länge förekommit att kunder byter uppvärmningsform baserat på ekonomi, även om fjärrvärmen, vilket rapporten konstaterar, är ett konkurrenskraftigt alternativ. Oavsett val av uppvärmningsform så gör fastighetsägare en investering som i regel

kräver flera års drift för att vara ekonomiskt motiverad. Att samma eller större tröghet föreligger för de fastighetsägare som valt annan uppvärmning än fjärrvärme nämns inte i Ei:s rapporter.

Prisdialogen ger transparens och kundskydd

Mälarenergi har varit medlem i prisdialogen sedan 2015. Vi har en god erfarenhet av Prisdialogen och har god upplutning från fastighetsägare och dess organisationer.

Prisdialogen svarar till stor del upp mot fjärrvärmelagens grundläggande intentioner – att utgöra påtryckning för att parterna ska hitta former för dialog och samverkan och att skapa transparens i prissättningen. Utgångspunkten för oss är en fortsatt utvecklad kunddialog, snarare än en form av myndighetsdialog som skulle ha varit fallet med en högre grad av statlig reglering.

Prisdialogen kan dock och bör givetvis utvecklas vidare, både lokalt och centralt, och detta pågår löpande, i dialog mellan branschen och de fyra kundorganisationerna. Vi menar att vi genom deltagande i Prisdialogen redan idag svarar upp mot behoven av transparens och kundskydd som Ei i efterfrågar i sina rapporter.

Mälarenergi delar Ei:s bedömning att det inte är lämpligt att reglera Prisdialogen.

Konsumentskydd och villaägare

Cirka 20 procent av intäkterna från Mälarenergis fjärrvärmeförsäljning kommer från leveranser till konsumenter (småhus).

Flera av Ei:s förslag till ökad transparens och information kan ge konsumenterna bättre information, t ex i samband med prisaviserings tillsammans med kommunikation utifrån Ei:s sårredovisningsdata kan ge en grund för större förståelse och förtroende.

Den absoluta majoriteten av fjärrvärmelieferanser går dock till företag, näringsidkare och stora organisationer i privat och offentlig sektor. Dessa parter har ofta en starkare ställning gentemot oss som leverantör, och vi är starkt beroende av dem.

Synpunkter på specifika förslag

Twistlösningsfunktion

Ei föreslår att en twistlösningsfunktion utanför domstol bör utredas, och att en sådan ska kunna pröva tvister ”i sak”. Mälarenergi avråder bestämt från att gå in en riktning som innebär att staten, direkt eller indirekt, ska pröva skäligheten i fjärrvärmepriser.

Ei pekar återkommande på fjärrvärmemarknaden som om den vore en monopolmarknad. Tar man det riktiga perspektivet, att vi agerar på en *värmemarknad*, så finns många alternativa värmelösningar på marknaden. Vi ser också att kunder byter från fjärrvärme till andra

värmelösningar. Trots denna analys så tycks Ei i sina rapporter sträva efter att staten ska kunna reglera prissättningen på *denna del av värmemarknaden*.

"Att kunder får tvister prövade i sak är ett centralt motiv till varför Ei föreslår införandet av en tvistlösningsfunktion utanför domstol." (sida 56 i slutrapporten)

Eftersom Ei samtidigt pekar på att de tvister som avses här handlar om priset på fjärrvärme så är det en prisreglering som föreslås utredas. Detta blir då en reglering av prissättningen på *en del av den konkurrensutsatta värmemarknaden*, och kräver troligen ytterligare regleringar. Det är ett oönskat ingrepp på en fungerande värmemarknad, troligen med långtgående konsekvenser även utanför fjärrvärmebranschen.

Tidigare utredningarna (Fjärrvärmeutredningen 2002–2005, TPA-utredningen 2010–2011 och Energimarknadsinspektionens utredning om prisändringsprövning 2012–2013) har konstaterat att det är mycket svårt att utforma en träffsäker prisreglering, och att det sannolikt skulle leda till högre priser på fjärrvärme.

Mälarenergi avråder från att gå vidare med detta åtgärdsförslag.

Energieffektivitetsdirektivet som grund för prisprövning

Ei menar (sida 54 Ei:s slutrapport, sista stycket) att Energieffektivitetsdirektivet (EED) har regler om skälighet. Detta saknar relevans och bör inte utgöra ett argument för en sådan prisreglering.

Ei verkar ha uppfattningen utifrån tolkning av EED att staten ska bedöma skäligheten i fjärrvärmepriser och/eller prisändringar. Texten i direktivet är dock en harmonisering med det som finns i Elmarknadsdirektivet, där genomförandet av dessa regler inte tolkats som att en prisreglering eller att en bedömning av skäligheten i prissättningen behöver införas.

Det handlar således inte om att avgöra ett skäligt pris eller skäliga prishöjningar. Om EU-lagstiftningen hade avsett skäliga priser, inklusive elhandelspriset, så skulle hela elmarknaden behöva återregleras.

Tvistlösning om oskäliga priser för näringsidkare

Ei menar vidare att företagskunder idag inte har möjlighet att få sina tvister prövade. Mälarenergi anser att det redan idag finns ett flertal möjligheter för näringsidkare att få tvister prövade.

En näringsidkare kan redan idag vända sig till Fjärrvärmenämnden med begäran om medling.

Om tvisten handlar om oskälig prissättning så utgör konkurrenslagens bestämmelser för en aktör med dominerande ställning ett starkt skydd. I affärstvister mellan företag i övrigt kan parterna användas avtalsreglerade tvistlösningsformer (t.ex. skiljeklausuler) eller allmän domstol.

För att hantera situationer där näringsidkare upplever en inlåsningseffekt är direkt dialog, transparens och tydlig information en normal väg att gå istället för nya tvistlösnings- eller prövningsinstanser. Det ger kunder bättre förutsättningar att bedöma prissättning och fatta informerade affärsbeslut.

Fjärrvärmenämnden

Mälarenergi uppfattning är att fjärrvärmelagen, och dess paragrafer om förhandling och medling (Fjärrvärmenämnden) har lett till större transparens och en utvecklad dialog mellan oss och våra kunder. Kundens starkaste förhandlingsargument är att man kan lämna fjärrvärmen på kort varsel, helt eller delvis. Konkurrensen på *värmemarknaden* är påtaglig, något som inte framgår av Ei:s analys. Denna konkurrens utgör idag ett starkt skydd mot oskäligen fjärrvärmepriser.

Angående Fjärrvärmenämnden instämmer Mälarenergi i flertalet av Energimyndighetens åtgärdsförslag, t ex:

- Att tydliggöra nämndens syfte, funktion och uppgift i lagen
- Att förstärka nämndens bemanning
- Att nämnden dokumenterar och motiverar sina beslut
- Att fjärrvärmelagen ändras så att möjligheten att skjuta på en prishöjning genom att ansöka om medling slopas eller begränsas.

Vi avvisar dock förslaget att flytta nämnden till Energimarknadsinspektionen.

Vi delar även Energimarknadsinspektionens uppfattning om att nämndens uppdrag bör förtydligas.

I övrigt gällande Fjärrvärmenämnden hänvisar vi till och ställer vi oss bakom Energiföretagen Sveriges resonemang och deras remissvar angående *Energimyndighetens förslag* och *Energimarknadsinspektionens förslag* rörande Fjärrvärmenämnden.

En plattform för transparens

Mälarenergi är för en stor transparens gällande fjärrvärmeverksamheten. Vi liksom andra fjärrvärmeföretag rapporterar enligt Ei:s mall in en stor mängd uppgifter om drifts- och affärsförhållanden till Ei, som offentlig gör dem utan bearbetning. För att göra innehållet mer lättillgängligt för fjärrvärmekunden borde Ei paketera om och presentera uppgifterna med fokus på det väsentliga för kunden vilket kan öka transparensen. I det kan behövas mer specifika riktlinjer för redovisning i komplexa fjärrvärmeverksamheter, för att säkerställa kvaliteten och öka jämförbarheten i drift- och affärsförhållanden.

Mälarenergi vill påpeka att det kan finnas risker kopplat till att förenkla en komplex verklighet, dessa måste undanröjas så att det inte uppstår missuppfattningar. Det är också viktigt att man tydligt väger in hantering av kapitalkostnader då våra investeringscykler för olika typer av anläggningsdelar sträcker sig upp mot 40–50 år. Detta påverkar balans- och resultaträkningar, vilket innebär att det är svårt att dra slutsatser baserat på enstaka eller få år.

Eventuell ytterligare rapportering utifrån detta innebär mer administrativt arbete för oss, detta måste då ställas mot nytta. Ökade kostnader för detta kommer att leda till ökade priser och därmed försämrade konkurrenskraft.

Årlig rapport om värmemarknaden

På marknaden för uppvärmning finns idag ett flertal alternativ till fjärrvärme. När kunden står inför valet att välja uppvärmningsform så är alternativen många och ofta svåra att jämföra beroende på olika faktorer, både på kort och på lång sikt.

Ett fjärrvärmepris är enkelt för den kund som har en anslutning: en fast avgift, en flödesdel och en energiavgift samt kunden i vårt fall vet priset för ett år i taget. Alternativen vid ett byte till annan uppvärmningsform är mer svårt att bedöma. En värmepumplösning har många faktorer att beakta: investerings- och kapitalkostnad, servicekostnad, entreprenadkostnad, försäkringsfrågor, val av elavtal, elhandelspris på en volatil elmarknad, elnätsavgift, eventuell effekttaxa på elnätet med mera.

Utifrån det så kan det finnas ett behov av stöd till konsumenter för att navigera på *hela värmemarknaden*. Även företagskunder kan vara betjänt av en oberoende marknadsanalys.

Mälarenergi skulle därför gärna se att Ei tillsammans med Energimyndigheten återupptar en årlig utgivning av någon form av värmemarknadsanalys till stöd för konsumenter. För fjärrvärmepriser finns idag Nils Holgerssonrapporten som flera kundorganisationer publicerar årligen. Men det saknas en oberoende marknadsbevakning som täcker hela värmemarknaden.

Vi ser Ei:s förslag att publicera en återkommande rapport som ett bra initiativ, men den behöver ett bredare anslag för att stödja både kunder och andra aktörer på hela värmemarknaden. Vi föreslår i detta att regeringen ger båda myndigheterna i uppdrag att tillsammans arbeta fram och periodiskt uppdatera en analys av värmemarknaden.

Utökade informationskrav

Förstärkta informationsåtgärder är Mälarenergi positiva till då ökad tydlighet kring prisutveckling och avtalsvillkor kan bidra till rimligare förväntningar och stärkt förtroende för branschen i stort. Här ser vi att Prisdialogen har varit till stöd för såväl oss som kunderna. Ytterligare krav måste utformas ändamålsenligt så att de inte driver onödiga administrativa kostnader.

Mälarenergi tycker det är bra att Ei försöker undanröja de felaktiga förväntningar som ordet "förhandling" i fjärrvärmelagen skapar. Förslaget att i föreskrift tydliggöra vilken information som ska delges kund i samband med förändrade avtalsvillkor kan ge kunderna bättre förutsättningar att förstå prissättningen. Detta måste dock enligt oss ske i samverkan mellan myndigheten, kundorganisationer och fjärrvärmeföretagen så att det hamnar på rätt nivå och att syftet uppnås.

Avgift för Ei:s fjärrvärmeverksamhet

Mälarenergi anser att det är fel att Ei ska kunna ta ut en tillsynsavgift för såväl tillkommande som grundläggande myndighetsavgifter som de redan har enligt lag och förordning.

Det enda rimliga är att det görs som idag, med anslagsfinansiering via regleringsbrev och årlig budget. Vi delar inte Ei:s bedömning om att en anslagsfinansiering riskerar att begränsa

möjligheterna att agera som oberoende tillsynsmyndighet, är så fallet bör det lyftas i en budgetdialog med regeringen.

Energimarknadsinspektionens verksamhet är i huvudsak anslagsfinansierad via statsbudgeten och det är också den ordning som tillämpats för att finansiera tillsynsuppgifterna för Energimarknadsinspektionen när fjärrvärmelagen infördes 2008.

Ökad insyn om reinvesteringsbehov

Det är helt centralt för oss att ha en långsiktig plan och strategi för underhåll, förnyelse, avhjälpande och förebyggande, reinvestering och nyinvestering i såväl produktion som distributionsnät. Fjärrvärme är helt enkelt en kapitaltung och långsiktig verksamhet.

Mälarenergi stödjer Ei:s analys och förslag i denna del.

Angående ekonomisk reglering

Ei menar att om de kundskyddsåtgärder som föreslås ”inte leder till tillräckliga förbättringar för kunderna” så kan en ekonomisk reglering bli nödvändig. Vi uppfattar att Ei i sin slutrapport i praktiken redan föreslår en utredning av en reglering. Detta då Ei önskar att den föreslagna tvistlösningsfunktionen utanför domstol bör kunna ”pröva tvister i sak” och att de tvister man skriver om handlar om fjärrvärmepriset.

Det är svårt att i övrigt ta ställning till detta, då Ei till exempel inte definierar ”tillräckliga förbättringar”. Dock kan påpekas att Ei varken i detta mycket korta avsnitt (avsnitt 9.5 i slutrapporten) eller på annan plats nämner att detta varit föremål för ett flertal mycket omfattande statliga utredningar.

Västerås 2026-05-11

Mälarenergi AB

VD-stab

Ove Fredriksson
Public Affairs